

Η μάχη που απέδειξε την στρατηγική σκέψη του Μεγάλου Αλεξάνδρου

• [ΚΑΡΥΚΑΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ](#)

Δεν θα κάνουμε τον κόπο να ασχοληθούμε με το ανεκδιήγητο ντοκιμαντέρ του Netflix για τον Μέγα Αλέξανδρο. Εξάλλου, θα ήταν ιεροσυλία, να πει κανείς κάτι έστω για τις στρατηγικές και τακτικές ικανότητες του μεγάλου των Ελλήνων στρατηλάτη Αλεξάνδρου. Η εκστρατεία του κατά των Ιλλυριών είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα των ικανοτήτων και της επινοητικότητάς τους. Αμέσως μετά τον θάνατο του πατέρα του Φιλίππου ο Αλέξανδρος ανακηρύχθηκε βασιλιάς της Μακεδονίας.

Ο νεαρός βασιλιάς Αλέξανδρος βρέθηκε εξ αρχής στην ανάγκη να πολεμήσει με τους άρπαγες γείτονες Ιλλυριούς και συγκεκριμένα με τις δυνάμεις των βασιλέων Κλείτου των Δάρδανων και Γλαυκία των Ταυλαντίων. Οι δύο βασιλείς είχαν δηλώσει υποταγή στον Φίλιππο αλλά τώρα θεώρησαν κατάλληλη την στιγμή να εξεγερθούν θεωρώντας τον νεαρό Αλέξανδρο εύκολο αντίπαλο. Την ίδια στιγμή και πολλές νοτιοελληνικές πόλεις, με πρώτες την Αθήνα και τη Θήβα, αποκήρυξαν την συμμαχία με την Μακεδονία.

Ο Αλέξανδρος πάντως αποφάσισε πρώτα τα τακτοποιήσει τους λογαριασμούς του με τους Ιλλυριούς που είχαν προελάσει και απειλούσαν την οχυρή πόλη των Ελλήνων Χαόνων Πέλλιον, κοντά στην λίμνη Οχρίδα, που ήλεγχε τις οδεύσεις από τη Μακεδονία προς την σημερινή Αλβανία. Αφού ήρθε σε συνεννόηση με τον πιστό βασιλιά των Αγριάνων Λάγγαρο ώστε να εξασφαλίσει τα βορειοανατολικά σύνορα της Μακεδονίας, κινήθηκε κατά των εχθρών. Ο Αλέξανδρος καθώς πλησίασε στο Πέλλιον πληροφορήθηκε την κατάληψη της πόλης από τον Κλείτο των Δάρδανων, ο οποίος περίμενε εκεί τον σύμμαχό του Γλαυκία.

Ο Αλέξανδρος διέθετε 15.000 άνδρες και σκόπευε να επιτεθεί κατά της πόλης άμεσα, πριν φτάσουν οι ενισχύσεις του Γλαυκία. Μια πρώτη επίθεση απέτυχε.

Έτσι άλλαξε γνώμη καθώς η περιοχή της πόλης που οι Ιλλυριοί είχαν κάψει, ήταν οχυρή και οι Ιλλυριοί είχαν οχυρώσει και τους γύρω λόφους. Για αυτό ο [Αλέξανδρος](#) στρατοπέδευσε με τους άνδρες του κοντά στην πόλη. Ο Αλέξανδρος κατάλαβε ότι για να μπορέσει να επιτεθεί στην πόλη θα έπρεπε να εκκαθαρίσει τα γύρω υψώματα από τους εχθρούς. Πράγματι κατάφερε να κυριεύσει αρκετά υψώματα με αποτέλεσμα οι εχθροί να υποχωρήσουν εντός της πόλης. Ωστόσο λίγο αργότερα έφτασε ο Γλαυκίας με τους άνδρες του και ανακατέλαβε τα υψώματα.

Ο Αλέξανδρος μετά την εξέλιξη αυτή βρέθηκε σε ιδιαίτερα δύσκολη κατάσταση. Βρισκόταν ανάμεσα σε δύο εχθρικούς στρατούς και αντιμετώπιζε και έλλειψη εφοδίων, καθώς οι Ιλλυριοί κατέλαβαν το πέρασμα από όπου ανεφοδιάζονταν οι Έλληνες. Για να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις έστειλε τον στρατηγό του Φιλώτα προς συλλογή προμηθειών. Ο Γλαυκίας επιτέθηκε στον Φιλώτα και τον πίεσε αρκετά. Τότε επενέβη ο Αλέξανδρος, με τους περίφημους Υπασπιστές τους, τους Αγριάνες ακοντιστές και τους ψιλούς τοξότες, υποχρεώνοντας τους εχθρούς σε υποχώρηση. Μετά από αυτό ο Αλέξανδρος αποφάσισε να καταλάβει εκ νέου τους λόφους που δέσποζαν στα νότια του στρατοπέδου του. Ο Γλαυκίας είχε καταλάβει το εκεί πέρασμα εμποδίζοντας τον ανεφοδιασμό [του Αλεξάνδρου](#).

Μάχη στο πέρασμα

Το πέρασμα ήταν ιδιαίτερα στενό με πλάτος, κατά τους αρχαίους συγγραφείς, 4 μ. περίπου. Ο Αλέξανδρος άφησε ένα μικρό τμήμα του στρατού του να επιτηρεί τον Κλείτο στο Πέλλιον και με τους υπόλοιπους άνδρες του κινήθηκε ενώπιον του περάσματος. Εκεί έταξε την μακεδονική φάλαγγα σε βάθος 120 ανδρών, αναπτύσσοντας εκατέρωθεν αυτής 200 ιππείς. Με αυτόν τον σχηματισμό οι Έλληνες άρχισαν να εκτελούν ασκήσεις πυκνής τάξης με απόλυτη σιωπή ώστε να ακούγονται τα παραγγέλματα των αξιωματικών.

Όταν δόθηκε το σύνθημα οι σάρισσες υψώθηκαν κάθετα και κατόπιν αυτές των πρώτων ζυγών χαμήλωσαν. Οι Μακεδόνες σε τέλειο σχηματισμό άρχισαν να κινούνται τότε κλείνοντας δεξιά και τότε αριστερά, μετασχηματίζοντας

την πυκνή φάλαγγα σε γραμμή και αντιστρόφως. Οι Ιλλυριοί κοίταζαν εκστασιασμένοι την επίδειξη των Ελλήνων, χαλαρώνοντας τη προσοχή τους,

Αυτό ακριβώς επιδίωκε ο Αλέξανδρος. Όταν έκρινε πως η ψυχολογία των εχθρών είχε πέσει αρκετά έδωσε το σύνθημα. Το ένα τμήμα ιππικού αμέσως εφόρμησε σε σχηματισμό σφήνας την ώρα που οι πεζοί χτυπούσαν τις σάρισες στις ασπίδες τους και αλάλαζαν δυνατά. Η αιφνιδιαστική επίθεση και οι αλαλαγμοί των Ελλήνων ειδικά μετά την απόλυτη σιωπή που επικρατούσε προκάλεσε τρόμο στους άνδρες του Γλαυκία οι οποίοι τράπηκαν σε άτακτη φυγή. Με το στρατήγημα αυτό ο Αλέξανδρος κυριεύσε το πέρασμα και απελευθέρωσε την οδό των συγκοινωνιών του, χωρίς να χυθεί σταγόνα αίματος των ανδρών του.

Νυκτερινή έφοδος

Ωστόσο παρέμεναν ακόμα Ιλλυριοί σε διπλανά υψώματα. Πριν επιτεθεί ο Αλέξανδρος αποφάσισε να μεταφέρει το στρατόπεδό του νοτιότερα, κοντά σε έναν πόρο του ποταμού Αψού. Οι Ιλλυριοί πιστεύοντας ότι υποχωρούσε του επιτέθηκαν. Ο Αλέξανδρος αμέσως διέταξε τους άνδρες του να στρέψουν το μέτωπο προς τους εχθρούς και να προσποιηθούν ότι θα τους επιτεθούν. Οι Ιλλυριοί τρομοκρατήθηκαν και δεχόμενοι τα βέλη των Ελλήνων τοξοτών υποχώρησαν.

Κατόπιν αυτού, μαθαίνοντας ότι και στο Πέλλιον οι Ιλλυριοί βρισκόταν σε σύγχυση, αποφάσισε να επιτεθεί τη νύκτα. Όταν νύχτωσε ο Αλέξανδρος με τους τοξότες, τους Υπασπιστές, τους Αγριάνες και την Τάξη της φάλαγγας του Κοίνου πέρασε τον ποταμό και κινήθηκε προς την πόλη χωρίς να αναμένει τις υπόλοιπες δυνάμεις του. Όταν πλησιάζοντας είδε ότι οι Ιλλυριοί δεν αντιδρούσαν εφόρμησε αμέσως κατά της πόλης με τους τοξότες και τους Αγριάνες. Οι Ιλλυριοί πιάστηκαν κυριολεκτικά στον ύπνο και κατασφάχθηκαν.

Οι δύο Ιλλυριοί βασιλείς έσπευσαν να ζητήσουν ειρήνη, υποτασσόμενοι. Ο Αλέξανδρος δέχτηκε την υποταγή τους, καθώς είχε να αντιμετωπίσει τους

Θηβαίους και τους Αθηναίους. Σε κάθε περίπτωση η μάχη αυτή αποκάλυψε το στρατηγικό και τακτικό εύρος σκέψης του Αλεξάνδρου. Τα καλύτερα όμως έπονταν...